

Διαλέξεις για το μεταπτυχιακό μάθημα
Μετάδοση Πληροφορίας

Δημήτρης - Αλέξανδρος Τουμακάκης
4η Εβδομάδα – 2 και 3 Ιουνίου 2008

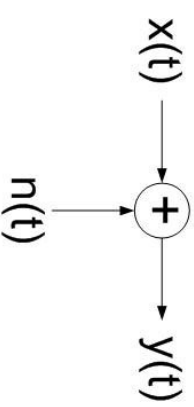
4η εβδομάδα

- Το κανάλι Προσθετικού Λευκού Γραυσισιανού Θορύβου (AWGN)
  - Cioffi Ch. 1, Proakis Ch. 5
- Πιθανότητα Σφάλματος στο Κανάλι AWGN
- Κατηγορίες Αστερισμών
- PAM και QAM

Το κανάλι **AWGN**

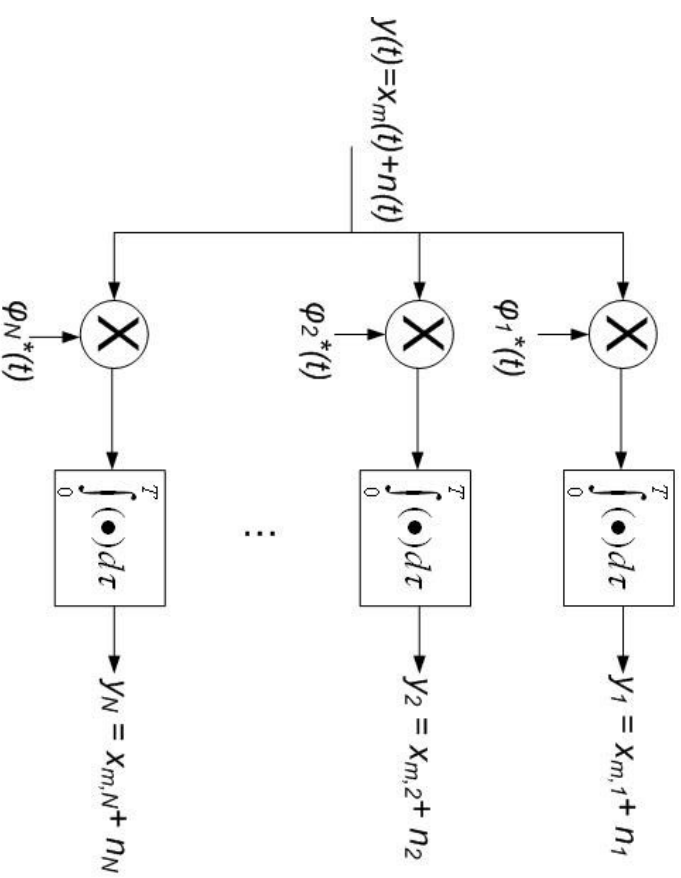

- Ο $\{n(t)\}$ είναι Δευκός Προσθετικός Γκαουσιανός Θόρυβος με $R_n(\tau) = \frac{N_0}{2}\delta(\tau)$ και $E[n(t)] = 0$. Τα δείγματά του ακολουθούν γκαουσιανή κατανομή $\mathcal{N}(0, \frac{N_0}{2})$.
- Εάν υποθέσουμε ότι η μετάδοση διαρκεί T s, $y(t) = x(t) + n(t)$, $t \in [0, T]$.
- Υποθέτουμε, επίσης, ότι το μεταδιδόμενο σήμα $x(t)$ ανήκει σε υπόχωρο $\mathcal{V}$ του $\mathcal{L}_2[0, T]$ διάστασης N . Άρα, μπορεί να εκφραστεί με χρήση των συναρτήσεων βάσης του $\mathcal{V}$: $x(t) = \sum_{i=1}^N x_i \phi_i(t)$.
- Ο θόρυβος $n(t)$ είναι, στη γενική περίπτωση, άπειρης διάστασης, και, επομένως, οι N συναρτήσεις βάσης $\phi_i(t)$ δεν αρκούν για την περιγραφή του: $n(t) = \sum_{i=1}^N n_i \phi_i(t) + n'(t)$, όπου $n'(t) \in \mathcal{V}^\perp$.

Το διανυσματικό κανάλι **AWGN** μετά τον αποδιαμορφωτή

$$y_i = \int_0^T y(\tau) \phi_i^*(\tau) d\tau = \int_0^T (x_m(\tau) + n(\tau)) \phi_i^*(\tau) d\tau = x_{m,i} + n_i.$$

Το ίδιο αποτέλεσμα, προφανώς, προκύπτει εάν χρησιμοποιήσουμε προσαρμωμένα φίλτρα.

Το διανυσματικό κανάλι **AWGN** μετά τον αποδιαμορφωτή (2)

- $n_i = \int_0^T n(\tau)\phi_i^*(\tau)d\tau$. Η τ.μ. n_i είναι γκαουσιανή με μέση τιμή 0. Επίσης, μπορεί να αποδειχθεί ότι $E[n_i n_j] = \frac{N_0}{2}\delta_{ij} = \sigma^2\delta_{ij}$.
- Επομένως, τα στοιχεία n_i του διανύσματος θορύβου $\mathbf{n}$ το οποίο υπερτίθεται στο διάνυμα $\mathbf{x}_m$ είναι μεταξύ τους ασυσχέτιστα και, επομένως, ανεξάρτητα (γιατί;).

$$\begin{aligned} p(\mathbf{y}|\mathbf{x}_m) &= \prod_{i=1}^N p(y_i|x_{m,i}) = \prod_{i=1}^N \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{(y_i-x_{m,i})^2}{2\sigma^2}} \\ &= \frac{1}{(2\pi)^{N/2}\sigma^N} e^{-\left\{ \frac{\sum_{i=1}^N (y_i-x_{m,i})^2}{2\sigma^2} \right\}}. \end{aligned}$$

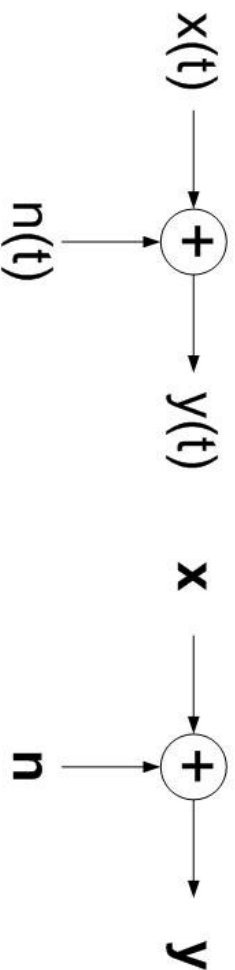
- Υπολογίσαμε, λοιπόν, την $p_{\mathbf{Y}|\mathbf{X}}(\mathbf{y}|\mathbf{x})$ για το διανυσματικό μοντέλο του καναλιού **AWGN**!

Το διανυσματικό κανάλι **AWGN** μετά τον αποδιαμορφωτή (3)

- Επομένως, αντί για το γκαουσιανό κανάλι αφιστερά μπορούμε ισοδύναμα να χρησιμοποιούμε το διανυσματικό γκαουσιανό κανάλι δεξιά, όπου το $\mathbf{n}$ είναι ένα τυχαίο γκαουσιανό διάνυσμα N διαστάσεων με μηδενική μέση τιμή, ασυσχέτιστα μεταξύ τους στοιχεία n_i και κατανομή

$$p_{\mathbf{N}}(\mathbf{n}) = \frac{1}{(\pi N_0)^{N/2}} e^{-\frac{\sum_{i=1}^N |n_i|^2}{N_0}} = \frac{1}{(\pi N_0)^{N/2}} e^{-\frac{\|\mathbf{n}\|^2}{N_0}} = \frac{1}{(2\pi\sigma^2)^{N/2}} e^{-\frac{\|\mathbf{n}\|^2}{2\sigma^2}} .$$

Irrelevance του $n'(t)$.

- Δεν έχουμε, ακόμα, απαντήσει στο εξής ερώτημα: Η χρήση προσαρμωσμένου φίλτρου και, στη συνέχεια, του διανυσματικού μοντέλου καναλιού για να εκτιμήσουμε το μεταδεδειγμένο μήνυμα στο κανάλι **AWGN**, είναι ισοδύναμη με την εκτίμηση του m απευθείας από την $y(t)$ ή κατά την αποδιαμόρφωση έχει χαθεί κάποια πληροφορία;
- Μπορεί να αποδειχθεί ότι $E[n'(t)y_i] = 0$ (π.χ. **Proakis Ch.5**). Επομένως, το $n'(t)$ είναι ανεξάρτητο (γιατί;) των στοιχείων του $\mathbf{y}$ και, συνεπώς, δεν προσφέρει καμία πληροφορία για την εκτίμηση του $\mathbf{x}$.
- Θυμηθείτε και το θεώρημα προβολής: Δεδομένου ότι το σήμα $\mathbf{x}_m$ ανήκει στον υπόχωρο $\mathcal{V}$ διάστασης N , για να ελαχιστοποιήσουμε το μέσο τετραγωνικό σφάλμα εκτίμησης πρέπει να βρούμε την προβολή του $\mathbf{y}$ στον $\mathcal{V}$. Αυτό ακριβώς κάνουν ο αποδιαμορφωτής προσαρμωσμένων φίλτρων και ο συνειληφτικός αποδιαμορφωτής.
- Άρα, η χρήση προσαρμωσμένου φίλτρου (ή συσχετιστικού αποδιαμορφωτή) διατηρεί όλη την πληροφορία που σχετίζεται με την ανίχνευση των $x_{m,i}$.
- Για την ολοκληρωμένη απόδειξη, με χρήση του ότι το $n'(t)$ είναι **irrelevant** βλ. **Cioffi Ch. 1**.

Ανίχνευση MAP/ML στο γκαουσιανό διανυσματικό κανάλι

- Είδαμε ότι, για το γκαουσιανό διανυσματικό κανάλι,

$$p(\mathbf{y}|\mathbf{x}_i) = \frac{1}{(2\pi)^{N/2}\sigma^N} e^{-\frac{\|\mathbf{y}-\mathbf{x}_i\|^2}{2\sigma^2}}.$$

- Επομένως, ο κανόνας ανίχνευσης MAP για το γκαουσιανό κανάλι μπορεί να γραφτεί ως εξής:

$$\hat{m} = m_i \text{ εάν } p_{Y|X}(\mathbf{y}|\mathbf{x}_i)p_X(\mathbf{x}_i) \geq p_{Y|X}(\mathbf{y}|\mathbf{x}_j)p_X(\mathbf{x}_j) \quad \forall j \neq i$$

$$\hat{m} = m_i \text{ εάν } \frac{1}{(2\pi)^{N/2}\sigma^N} e^{-\frac{\|\mathbf{y}-\mathbf{x}_i\|^2}{2\sigma^2}} p_X(\mathbf{x}_i) \geq \frac{1}{(2\pi)^{N/2}\sigma^N} e^{-\frac{\|\mathbf{y}-\mathbf{x}_j\|^2}{2\sigma^2}} p_X(\mathbf{x}_j) \quad \forall j \neq i$$

$$\hat{m} = m_i \text{ εάν } e^{-\frac{\|\mathbf{y}-\mathbf{x}_i\|^2}{2\sigma^2}} p_X(\mathbf{x}_i) \geq e^{-\frac{\|\mathbf{y}-\mathbf{x}_j\|^2}{2\sigma^2}} p_X(\mathbf{x}_j) \quad \forall j \neq i$$

$$\hat{m} = m_i \text{ εάν } \|\mathbf{y} - \mathbf{x}_i\|^2 - 2\sigma^2 \ln\{p_X(\mathbf{x}_i)\} \leq \|\mathbf{y} - \mathbf{x}_j\|^2 - 2\sigma^2 \ln\{p_X(\mathbf{x}_j)\} \quad \forall j \neq i$$

Ανίχνευση MAP/ML στο γκαουσιανό διανυσματικό κανάλι

---

(2)

- Κανόνας MAP:

$$\hat{m} = m_i \text{ εάν } \| \mathbf{y} - \mathbf{x}_i \|^2 - 2\sigma^2 \ln\{p_{\mathbf{x}}(\mathbf{x}_i)\} \leq \| \mathbf{y} - \mathbf{x}_j \|^2 - 2\sigma^2 \ln\{p_{\mathbf{x}}(\mathbf{x}_j)\} \quad \forall j \neq i$$

- Κανόνας ML (γιατί;):

$$\hat{m} = m_i \text{ εάν } \| \mathbf{y} - \mathbf{x}_i \|^2 \leq \| \mathbf{y} - \mathbf{x}_j \|^2 \quad \forall j \neq i$$

- Άρα, ο ανιχνευτής ML επιλέγει το διάνυσμα $\mathbf{x}_i$ με τη μικρότερη Ευκλείδεια απόσταση από το διάνυσμα $\mathbf{y}$ στην έξοδο του αποδιαμορφωτή προσαρμωμένου φίλτρου. Ο ανιχνευτής MAP χρησιμοποιεί την απόσταση σε συνδυασμό με μια σταθερά που εξαρτάται από την κατανομή των $\mathbf{x}_i$.

Πιθανότητα Σφάλματος στο Κανάλι **AWGN**

- Το κανάλι Προσθετικού Λευκού Γκαουσιανού Θορύβου (AWGN)
- Πιθανότητα Σφάλματος στο Κανάλι **AWGN**
  - Cioffi Ch. 1, Proakis Ch. 5
- Κατηγορίες Ασπειρισμών
- **PAM και QAM**

Πιθανότητα Σφάλματος στο Κανάλι **AWGN**

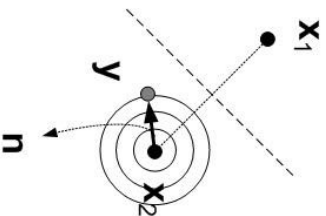

- Διανουσματοικό γκαουσιανό κανάλι: $\mathbf{y} = \mathbf{x} + \mathbf{n}$.
- Πιθανότητα σφάλματος $P_e = \sum_{m=0}^{M-1} P_{e|m} p_m$, όπου $P_{e|m}$ η πιθανότητα σφάλματος δεδομένου ότι μεταδόθηκε το σημείο m του αστερισμού και p_m η πιθανότητα μετάδοσης του σημείου m .
- $P_e = \frac{1}{M} \sum_{m=0}^{M-1} P_{e|m}$ όταν όλα τα σύμβολα μεταδίδονται με την ίδια πιθανότητα (ομοιόμορφη κατανομή πηγής).
- Περιστροφή αστερισμού: Εάν ο αστερισμός περιστραφεί στον Ευκλείδειο χώρο (σε κανάλια **AWGN**) η P_e δεν αλλάζει, επειδή η κατανομή του θορύβου παραμένει η ίδια και οι ευκλείδειες αποστάσεις τις οποίες χρησιμοποιεί ο ανιχνευτής **MAP** (και **ML**) διατηρούνται.
- Μετατόπιση αστερισμού: Η P_e παραμένει αμετάβλητη όταν ο αστερισμός μετατοπίζεται στον Ευκλείδειο χώρο.
- Για ένα δεδομένο αστερισμό, για να ελαχιστοποιήσουμε την ισχύ του, εάν $E[\mathbf{x}] \neq \mathbf{0}$ τον μετατοπίζουμε ώστε $E[\mathbf{x}] = \mathbf{0}$.
- Για λεπτομέρειες/αποδείξεις, βλ. π.χ. Cioffi Ch. 1.

P_e για δυαδική μετάδοση

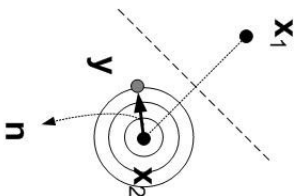
- Έστω ένας αστερισμός στο N —διάστατο χώρο με δύο σύμβολα και κανάλι AWGN. Ο ανιχνευτής ML θα επιλέξει το $\mathbf{x}_i$ με τη μικρότερη Ευκλείδεια απόσταση από το $\mathbf{y}$. Ισοδύναμα, μπορεί να χρησιμοποιήσει την προβολή του $\mathbf{y}$ στην κατεύθυνση $\mathbf{x}_2 - \mathbf{x}_1$ (γιατί;)

- Εάν προβάλουμε το γραμμικό προϊόν $\mathbf{x}_1 - \mathbf{x}_2$ παραμένει γραμμικό.
- Επιπλέον, δεδομένου ότι μεταδόθηκε το $\mathbf{x}_2$, σφάλμα θα συμβεί όταν $\langle \mathbf{n}, \phi \rangle > \frac{\|\mathbf{x}_1 - \mathbf{x}_2\|}{2}$, όπου ϕ το μοναδιαίο διάνυσμα στην κατεύθυνση $\mathbf{x}_1 - \mathbf{x}_2$.

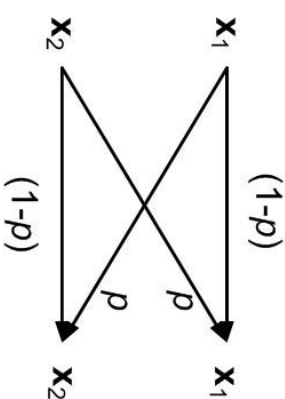
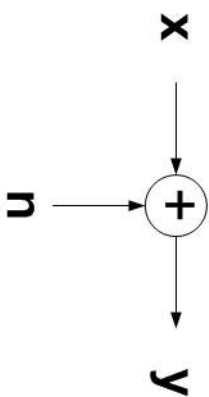
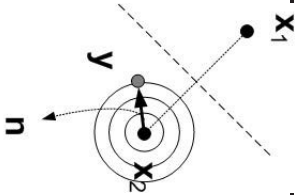
P_e για δυαδική μετάδοση (2)

- Επομένως, εάν $\|\mathbf{x}_2 - \mathbf{x}_1\| = d$, $P_e = \Pr \{ \langle \mathbf{n}, \boldsymbol{\phi} \rangle = \tilde{n} > \frac{d}{2} \}$.
- $P_{e|\mathbf{x}_1} = P_{e|\mathbf{x}_2} = P_e = \int_{\frac{d}{2}}^{\infty} f_{\tilde{N}}(n) dn = \int_{\frac{d}{2}}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{2\pi}\sigma} e^{-\frac{n^2}{2\sigma^2}} dn = \int_{\frac{d}{2\sigma}}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{2\pi}} e^{-\frac{u^2}{2}} du \Rightarrow$
 $P_e = Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)$, όπου $Q(x) = \frac{1}{\sqrt{2\pi}} \int_x^{\infty} e^{-\frac{u^2}{2}} du$ η συνάρτηση Q .
- Η Q δεν έχει αναλυτική έκφραση, αλλά μπορεί να προσεγγιστεί με φράγματα (βλ. π.χ. Cioffi Ch. 1 Appendix B, Lee & Messerschmitt Ch. 1).
- $Q(x) = \frac{1}{2} \operatorname{erfc}\left(\frac{x}{\sqrt{2}}\right)$ (Χρήσιμο στη Matlab).

P_e για δυαδική μετάδοση (3)

- Για τον υπολογισμό της P_e χρησιμοποιήσαμε γκαουσιανό κανάλι με 2 μεταδιδόμενα σήματα: $\mathbf{x}_1$ και $\mathbf{x}_2$.
- Διανυσματικό γκαουσιανό κανάλι: $f(\mathbf{y}|\mathbf{x}_i) = \frac{1}{(2\pi)^{N/2}\sigma^N} e^{-\frac{\|\mathbf{y}-\mathbf{x}_i\|^2}{2\sigma^2}}$, $i = 1$ και 2 .
- Εάν εκτιμήσουμε το κανάλι με κανόνα ML: $p(\hat{\mathbf{x}} = \mathbf{x}_i|\mathbf{x}_i) = 1 - P_e = 1 - Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)$. $p(\hat{\mathbf{x}} = \mathbf{x}_2|\mathbf{x}_1) = p(\hat{\mathbf{x}} = \mathbf{x}_1|\mathbf{x}_2) = P_e \Rightarrow$ Το κανάλι από το $\mathbf{x}$ στο $\hat{\mathbf{x}}$ όταν χρησιμοποιείται δυαδικό συμμετρικό κανάλι (BSC) με $p = P_e$!
- Επομένως, ένα σύστημα μπορεί να περιγράφεται από διαφορετικά μοντέλα αναλόγως με την υλοποίηση, τα σήματα που χρησιμοποιούμε για την περιγραφή του και τα σημεία όπου “κοιτάμε” το σύστημα.

Ελάχιστη απόσταση αστερισμού

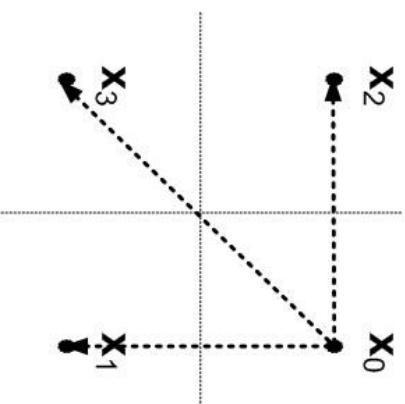
Η ελάχιστη απόσταση αστερισμού ορίζεται ως η ελάχιστη απόσταση μεταξύ οποιωνδήποτε δύο συμβόλων του αστερισμού.

$$d_{\min} \triangleq \min_{i \neq j} \|\mathbf{x}_i - \mathbf{x}_j\|.$$

Όπως θα δούμε σύντομα, η πιθανότητα λάθους στο δέκτη εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη $d_{\min}$ του αστερισμού.

Union Bound

- Υποθέτουμε ότι έχει μεταδοθεί το $\mathbf{x}_0$. Επομένως, η πιθανότητα σφάλματος ισούται με

$$\begin{aligned} P_{e|0} &\stackrel{\text{γιατί;}}{=} \sum_{i=1}^3 \Pr\{\hat{\mathbf{x}} = \mathbf{x}_i | \mathbf{x} = \mathbf{x}_0\} &< \stackrel{\text{γιατί;}}{=} \sum_{i=1}^3 Q\left(\frac{d_{0,i}}{2\sigma}\right) \\ &< \stackrel{\text{γιατί;}}{=} \sum_{i=1}^3 Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right) = 3Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right). \end{aligned}$$

Union Bound (2)

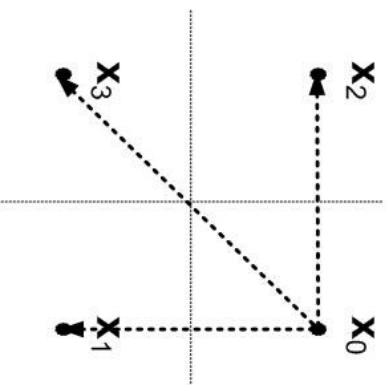
- Ομοίως, για τα υπόλοιπα $\mathbf{x}_i$, $P_{e|i} < 3Q \left(\frac{d_{\min}}{2\sigma} \right)$.
- Union bound: $P_e < (N - 1)Q \left(\frac{d_{\min}}{2\sigma} \right)$, όπου N ο αριθμός των σημάτων του α-στερισμού.
- Άνω φράγμα, αλλά σπανίως ακριβές. Πολλές φορές απέχει πολύ από την πραγματική P_e .
- Καλύτερο φράγμα: Nearest Neighbor Union Bound (NNUB).

Nearest Neighbor Union Bound (NNUB)

- $P_e \leq N_e Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right),$

όπου $N_e = \sum_{m=0}^{M-1} N_m p_{\mathbf{x}_m}$, N_m ο αριθμός των συμβόλων του αστερισμού των οποίων οι περιοχές απόφασης εφάπτονται με αυτή του $\mathbf{x}_m$.

- Στο προηγούμενο παράδειγμα, εάν ο θόρυβος διασχίσει την οριζόντια ή την κάθετη γραμμή θα έχουμε σφάλμα μετάδοσης. Επομένως, $P_e < \overset{\text{γιατί;}}{2} Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right)$. Παρατηρήστε ότι $N_e = 2$ (έχουμε υποθέσει ότι τα μεταδιδόμενα σήματα είναι ισοπίθανα).

Nearest Neighbor Union Bound (NNUB) (2)

- Συχνά, για τον υπολογισμό του μέσου αριθμού γειτόνων $N_e = \sum_{m=0}^{M-1} N_m p_{\mathbf{x}_m}$ χρησιμοποιούνται μόνο οι γείτονες κάθε συμβόλου $\mathbf{x}_m$ οι οποίοι απέχουν την ελάχιστη Ευκλείδεια απόσταση $d_{\min}$.
- Στην περίπτωση αυτή το προσεγγιστικό NNUB που προκύπτει ενδέχεται να μην είναι άνω φράγμα της P_e .
- Ωστόσο, στην πράξη, αποτελεί συνήθως καλή προσέγγιση της P_e με αποτέλεσμα πολλές φορές όταν σχεδιαστές αναφέρονται στο NNUB να εννοούν το προσεγγιστικό NNUB.

$\bar{P}_e$: Πιθανότητα σφάλματος ανά διάσταση

- Η σύγκριση συστημάτων με βάση την P_e δεν είναι πάντα δίκαιη. Για παράδειγμα, σε ένα κανάλι **AWGN** ένα σύστημα **QPSK** υπόκειται σε θόρυβο σε δύο διαστάσεις, ενώ ένα σύστημα **BPSK** σε θόρυβο σε μία διάσταση.
- Επιπλέον, το σύστημα **BPSK** μεταδίδει 1 ψηφίο ανά χρήση του καναλιού, ενώ το σύστημα **QPSK** 2 ψηφία ανά χρήση του καναλιού (άρα 1 ψηφίο ανά διάσταση).
- Ειδομένως, ένα πιο δίκαιο μέτρο σύγκρισης είναι η πιθανότητα σφάλματος ανά διάσταση: $\bar{P}_e = \frac{P_e}{N}$.
- Εναλλακτικά, μπορεί κανείς να χρησιμοποιήσει την πιθανότητα σφάλματος ανά φωνητικό μεταδιδόμενων ψηφίων: $\frac{P_e}{b} = \frac{P_e}{\log_2 M}$.

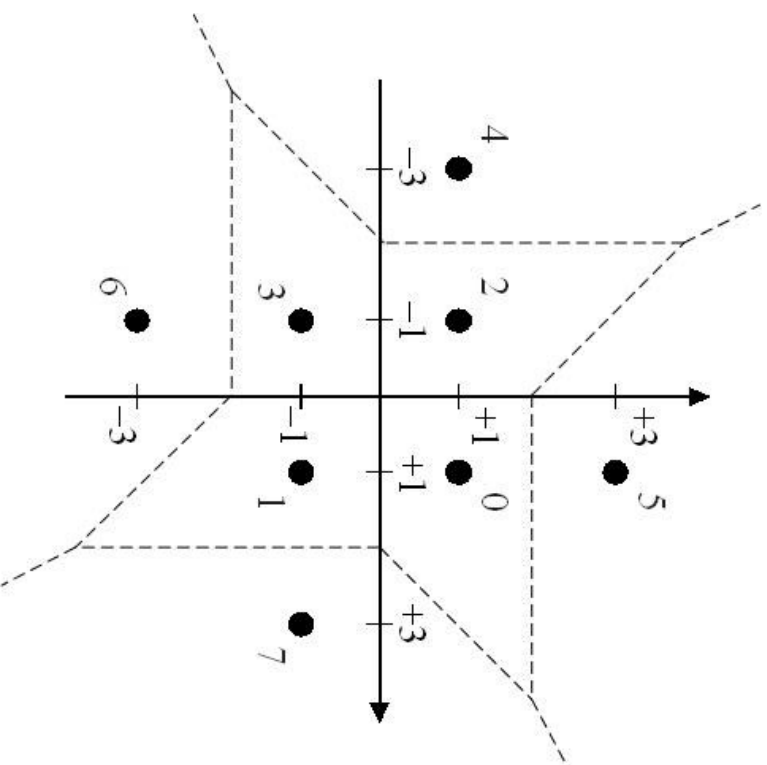
Ρυθμός Σφάλματος Ψηφίων (**Bit Error Rate – BER**)

- Όταν μας ενδιαφέρει η πιθανότητα λανθασμένης μετάδοσης ψηφίων (**bits**) η P_e δεν αρκεί πάντα από μόνη της για την περιγραφή της απόδοσης ενός συστήματος.
- Έτσι, για παράδειγμα, ένα σύστημα το οποίο χρησιμοποιεί μόνο 2 σήματα (π.χ. **BPSK**) και ένα άλλο το οποίο χρησιμοποιεί 64 πιθανά σήματα (π.χ. **64-QAM** όπως θα δούμε αργότερα). Σε ένα σύστημα **BPSK** όταν γίνει λάθος στο σήμα που αποκωδικοποιείται γίνεται αυτόματα και λάθος στο ψηφίο. Ωστόσο, σε ένα καλά σχεδιασμένο σύστημα **64-QAM** ακόμα και αν γίνει λάθος στην ανίχνευση του σήματος στο δέκτη, κάποια από τα ψηφία ενδέχεται να αποκωδικοποιηθούν σωστά.
- Υπάρχουν διάφοροι παρόμοιοι ορισμοί για το **BER**. Εμείς θα χρησιμοποιήσουμε **BER = Pr{αντιστροφή ψηφίου στο δέκτη}** (το οποίο από κάποιους ονομάζεται πιθανότητα σφάλματος ψηφίου $\bar{P}_b$).

Παράδειγμα: **VDSL2 “8-QAM”**

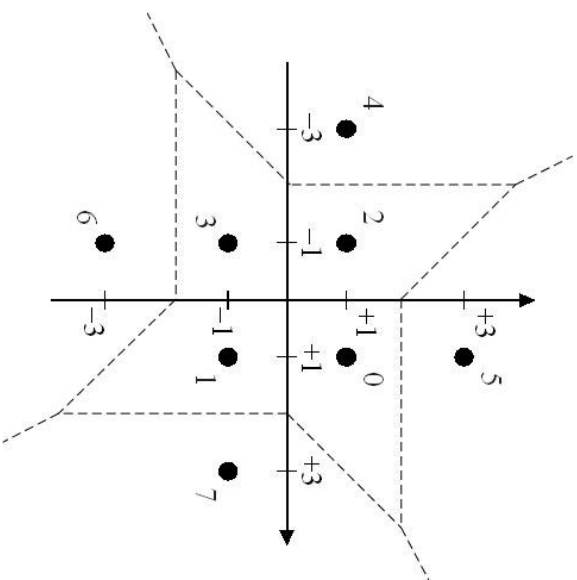

Στο σχήμα, $d_{\min} = 2$. Ο αριθμός σε κάθε σήμα δηλώνει το αντίστοιχο μήγγμα. Για παράδειγμα, το σήμα (+1, +3) αντιστοιχεί στο m_5 ή στην ακολουθία ψηφίων 101.

Παράδειγμα: **VDSL2 “8-QAM”** (2)

- Μέση ενέργεια του αστερισμού: $\mathcal{E}_x = \sum_m \|\mathbf{x}_m\|^2 p_m = \frac{1}{8} \left(4 \frac{d_{\min}^2}{2} + 4 \frac{5d_{\min}^2}{2} \right) = \frac{3}{2} d_{\min}^2 = 6$. $\bar{\mathcal{E}}_x = 3$.
- Εάν ο δέκτης χρησιμοποιεί προσαρμοσμένο φίλτρο: $\text{SNR} = \frac{\mathcal{E}_x}{\sigma^2} = \frac{3d_{\min}^2}{2\sigma^2}$.

Παράδειγμα: **VDSL2 “8-QAM”** (3)

- Union bound: $P_e < 7Q(d_{\min}/2\sigma) \Rightarrow \bar{P}_e = \frac{P_e}{2} = 3.5Q(d_{\min}/2\sigma)$.
- Nearest neighbors: Όλα τα σήματα έχουν 4 γείτονες.
  - Τα $\mathbf{x}_0, \mathbf{x}_1, \mathbf{x}_2$ και $\mathbf{x}_3$ έχουν 3 γείτονες σε απόσταση $d_{\min} = 2$ και 1 γείτονα σε απόσταση $2\sqrt{2}$.
  - Τα $\mathbf{x}_4, \mathbf{x}_5, \mathbf{x}_6$ και $\mathbf{x}_7$ έχουν 1 γείτονα σε απόσταση $d_{\min} = 2$, 1 γείτονα σε απόσταση $2\sqrt{2}$ και 2 γείτονες σε απόσταση $2\sqrt{5}$.
  - NNUB: $P_e < 4Q(d_{\min}/2\sigma) \Rightarrow \bar{P}_e < 2Q(d_{\min}/2\sigma)$.
  - Εάν κρατήσουμε μόνο τους πιο κοντινούς γείτονες κάθε σήματος: $P_e \approx \sum_{m=0}^3 \frac{1}{8} 3Q(d_{\min}/2\sigma) + \sum_{m=4}^7 \frac{1}{8} Q(d_{\min}/2\sigma) = 2Q(d_{\min}/2\sigma) \Rightarrow \bar{P}_e \approx Q(d_{\min}/2\sigma)$.
- Παρατηρούμε ότι τα εξωτερικά σήματα του αστερισμού είναι λιγότερο επιρρεπή σε σφάλμα μετάδοσης από ότι τα εσωτερικά.

Παράδειγμα: **VDSL2 “8-QAM”** (4)

- Έστω ότι μεταδόθηκε το $\mathbf{x}_0$. Θεωρούμε μόνο τους γείτονές του σε απόσταση $d_{\min}$. Εάν αντί για $\mathbf{x}_0$ ο δέκτης αποφασίσει $\mathbf{x}_1$ ή $\mathbf{x}_2$ θα εμφανιστεί σφάλμα (αναστροφή) σε 1 από τα 3 ψηφία. Εάν αποφασίσει $\mathbf{x}_5$ θα εμφανιστεί σφάλμα σε 2 ψηφία. Επομένως, ο μέσος αριθμός σφαλμένων ψηφίων όταν συμβεί σφάλμα κατά την αποκωδικοποίηση του $\mathbf{x}_0$ ισούται προσεγγιστικά με $n_b(0) \approx \frac{4}{3}$. Παρομοίως, $n_b(1) = n_b(2) = n_b(3) \approx \frac{4}{3}$.
- Έστω, τώρα, ότι μεταδίδεται το $\mathbf{x}_5$. Εάν αντί για $\mathbf{x}_5$ ο δέκτης αποφασίσει $\mathbf{x}_0$ θα εμφανιστεί σφάλμα (αναστροφή) σε 2 από τα 3 ψηφία. Συνεπώς, $n_b(5) = n_b(6) = n_b(7) = n_b(8) \approx 2$.
- Μέσος αριθμός σφαλμένων ψηφίων δεδομένου ότι συνέβη σφάλμα: $N_b \approx \frac{5}{3}$.
- Μέσος αριθμός σφαλμένων ψηφίων: $P_b \approx N_b Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right) \approx \frac{5}{3} Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right)$. (δεν είναι πιθανότητα – ενδέχεται να υπερβαίνει το 1).
- $\text{BER} = \bar{P}_b = \frac{P_b}{b} \approx \frac{5}{9} Q\left(\frac{d_{\min}}{2\sigma}\right)$.
- Συνήθως, η ποσότητα που καθορίζει την P_e και το BER είναι το όριο της $Q(\cdot)$ η οποία ελαττώνεται (σχεδόν) εκθετικά. Ο αριθμός των γειτόνων ή το N_b επιδρά σημαντικά μόνο όταν έχει μεγάλη τιμή ή σε χαμηλούς SNR.

Πώς συγκρίνουμε διαφορετικές διαμορφώσεις μεταξύ τους;

- Για να υλοποιήσουμε τις συναρτήσεις βόσης οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη διαμόρφωση χρησιμοποιούμε τους πόρους του καναλιού: χρόνο, συγχρότητα και χώρο. Κάθε μία από τις N διαστάσεις έχει κόστος γιατί απαιτεί χρήση κάποιων από τους πόρους του συστήματος.
- Για παράδειγμα, ένα σύστημα 2 διαστάσεων μπορεί να υλοποιηθεί με εναλλάξ μετάδοση στο χρόνο κάθε διάστασης ή με χρήση δύο περιοχών συγχροτήτων.
- Για δίκαιη σύγκριση συστημάτων, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλες οι παρακάτω ποσότητες:
  1. Ο ρυθμός μετάδοσης R .
  2. Η χρησιμοποιούμενη ισχύς P_x .
  3. Το συνολικό εύρος ζώνης W που χρησιμοποιεί το σύστημα.
  4. Η περίοδος T_s που διαρκεί η μετάδοση κάθε συμβόλου.
  5. Το BER ή η P_e .
- Αν οι παραπάνω ποσότητες κανονικοποιηθούν κατάλληλα, 3 ποσότητες αρκούν για σύγκριση συστημάτων: **1.** Ο αριθμός ψηφίων ανά διάσταση $\bar{b} = \frac{b}{N}$, **2.** Η ενέργεια ανά διάσταση $\bar{\xi}_x = \frac{\xi_x}{N}$ και **3.** Η κανονικοποιημένη πιθανότητα σφάλματος $\bar{P}_e = \frac{P_e}{N}$.

Κατηγορίες Αστερισμών

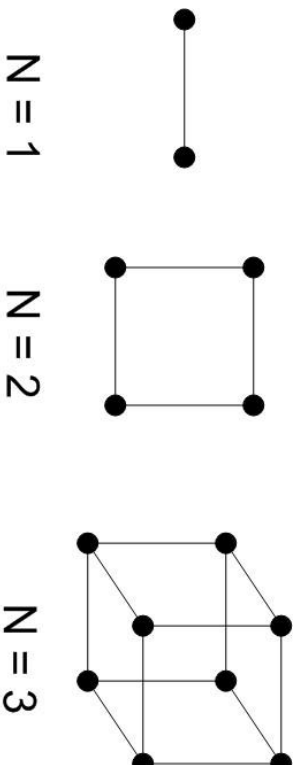

- Το κανάλι Προσθετικού Λευκού Γκαουσιανού Θορύβου (AWGN)
- Πιθανότητα Σφάλματος στο Κανάλι AWGN
- Κατηγορίες Αστερισμών
  - Cioffi Ch. 1
- PAM και QAM

Κυβικοί Αστερισμοί (Cubic Constellations)

- Αριθμός διαστάσεων $N =$ αριθμός bits b .
- Αντιστοιχία μιας συνάρτησης βάσης ϕ_m σε κάθε bit.
- Γραμμική διαμόρφωση.
- Χρησιμοποιούνται συχνά σε ατλά κανάλια.

Κυβικοί Αστερισμοί – Παραδείγματα

- **Binary Antipodal:** 2 σήματα ($N=1$), $x_0(t) = \sqrt{\mathcal{E}_x}\phi(t) = -x_1(t)$.
  - **Binary Phase Shift Keying (BPSK):** $\phi(t) = \sqrt{\frac{2}{T}} \sin \frac{2\pi t}{T}$, $t \in [0, T]$, 0 αλλοού.
  - **Bipolar (NRZ):** $\phi(t) = \frac{1}{\sqrt{T}}$, $t \in [0, T]$, 0 αλλοού.
  - Κωδικοποίηση **Manchester (Bi-phase level):** $\phi(t) = \begin{cases} \frac{1}{\sqrt{T}}, & t \in [0, \frac{T}{2}] \\ -\frac{1}{\sqrt{T}}, & t \in [\frac{T}{2}, T] \\ 0 & \text{αλλοού} \end{cases}$
  - Τι εύρος ζώνης απαιτεί κάθε μία από τις παραπάνω $\phi(t)$;
- **On-Off Keying (OOK):** 2 σήματα ($N=1$), $x_0(t) = \sqrt{2\mathcal{E}_x}\phi(t)$. $x_1(t) = 0$.
  - $\phi(t) = \frac{1}{\sqrt{T}}$, $t \in [0, T]$, 0 αλλοού.
  - Υποδέσμερη κατά 3 dB σε σχέση με **binary antipodal** αστερισμούς (γιατί;)
  - Χρησιμοποιείται σε οπτικά συστήματα.

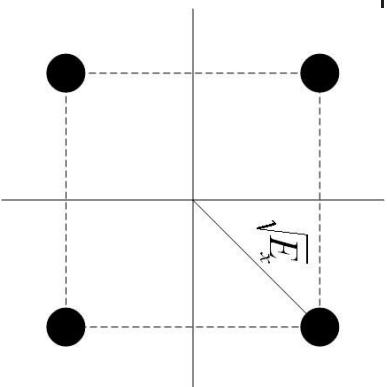
Κυβικοί Αστερισμοί – Παραδείγματα – **QPSK**

- Quadrature Phase Shift Keying (QPSK): 4 σήματα (2 bits $\rightarrow N = 2$).
- $\phi_1(t) = \sqrt{\frac{2}{T}} \cos \frac{2\pi t}{T}$, $t \in [0, T]$, 0 αλλιού. $\phi_2(t) = \sqrt{\frac{2}{T}} \sin \frac{2\pi t}{T}$, $t \in [0, T]$, 0 αλλιού.
- $\mathbf{x} = [x_1 \ x_2] = \begin{cases} \sqrt{\frac{\mathcal{E}_x}{2}} [-1 \ -1] \\ \sqrt{\frac{\mathcal{E}_x}{2}} [-1 \ +1] \\ \sqrt{\frac{\mathcal{E}_x}{2}} [+1 \ -1] \\ \sqrt{\frac{\mathcal{E}_x}{2}} [+1 \ +1] \end{cases}$
- Ίδιο εύρος ζώνης με τη BPSK. $d_{\min}^2$ BPSK $= 2d_{\min}^2$ QPSK. Ωστόσο, εάν η ενέργεια ανά διάσταση της QPSK ισούται με την ενέργεια της BPSK η $\bar{P}_e$ της QPSK ισούται με την P_e της BPSK.

QPSK: Υπολογισμός P_e

- Θεωρούμε ότι όλα τα σήματα μεταδίδονται με την ίδια πιθανότητα.
- Πιθανότητα σωστής λήψης: $P_e = \sum_{i=0}^3 P_{e|i} P_{x_i} = P_{e|i} \stackrel{\text{γιατί;}}{=} (1 - Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}]) (1 - Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}]) = 1 - 2Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}] + (Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}])^2$.
- Πιθανότητα σφάλματος: $P_e = 1 - P_e = 2Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}] - (Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}])^2 < 2Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}]$
(NNUB) $\Rightarrow \bar{P}_e \approx Q[\frac{d_{\min}}{2\sigma}] = Q[\frac{\sqrt{2E_s}}{2\sigma}] = Q[\frac{2\sqrt{E_s}}{2\sigma}] = Q[\frac{d_{\min, \text{BPSK}}}{2\sigma}]$.

Ορθογώνιοι Αστερισμοί (Orthogonal Constellations)

- Για τους κυβικούς αστερισμούς είδαμε ότι $N = b$.
- Στους ορθογώνιους αστερισμούς, ο αριθμός σημάτων M είναι ανάλογος της διάστασης. Επομένως, $M = \alpha N \Rightarrow b = \log_2 M = \log_2 \alpha N \Rightarrow \bar{b} = \frac{b}{N} = \frac{\log_2 \alpha N}{N}$.
- Ο αριθμός των bits ανά διάσταση ελαττώνεται όσο αυξάνεται το N !

Παραδείγματα ορθογώνιων αστερισμών

- Block orthogonal: $M = N \Rightarrow$ Μία συνάρτηση βόσης για κάθε σήμα.
  - $\mathbf{x}_i = [0 \dots 0 \sqrt{\mathcal{E}_x} 0 \dots 0]$. $x_i(t) = \sqrt{\mathcal{E}_x} \phi_i(t)$.
  - Frequency Shift Keying (FSK): $\phi_m(t) = \sqrt{\frac{2}{T}} \sin \frac{m\pi t}{T}$, $t \in [0, T]$, 0 αλλού.
  - Ποιά είναι η $d_{\min}$ των block orthogonal;
  - P_e του block orthogonal αστερισμού (βλ. π.χ. Cioffi Ch. 1):
$$P_e = 1 - \int_{-\infty}^{\infty} \frac{1}{\sqrt{2\pi\sigma^2}} e^{-\frac{1}{2\sigma^2}(u - \sqrt{\mathcal{E}_x})^2} [1 - Q(u/\sigma)]^{N-1} du.$$
  - Η $E[\mathbf{x}]$ του αστερισμού block orthogonal είναι μη μηδενική (και ίση με $(\sqrt{\mathcal{E}_x}/M)[1 \ 1 \ \dots \ 1]$).
- Αστερισμός simplex: Block orthogonal μετατοπισμένος κατά $-(\sqrt{\mathcal{E}_x}/M)[1 \ 1 \ \dots \ 1]$ ώστε η $E[\mathbf{x}]$ να ισούται με 0 (και να ελαχιστοποιηθεί, έτσι, η μέση ενέργεια).
Τα σήματα δεν είναι, πλέον, ορθογώνια μεταξύ τους.

Παραδείγματα ορθογώνιων αστερισμών (2)

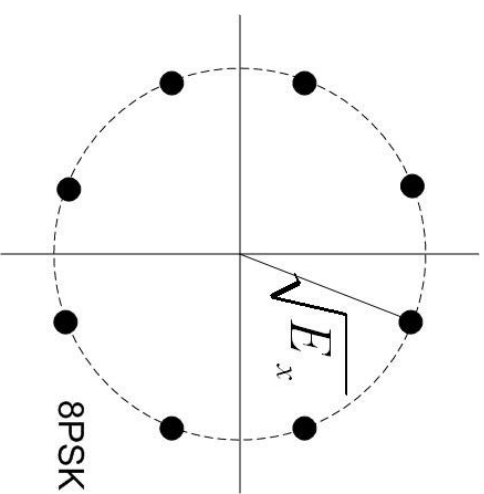

- **Biorthogonal αστερισμοί:** Προκύπτουν από τους ορθογώνιους αστερισμούς με προσθήκη του αντίθετου σήματος — $\mathbf{x}$ για κάθε σήμα $\mathbf{x}$.
  - $P_{e, \text{biorthogonal}} = 1 - \int_0^\infty \frac{1}{\sqrt{2\pi\sigma^2}} e^{-\frac{1}{2\sigma^2}(u - \sqrt{E_x})^2} [1 - 2Q(u/\sigma)]^{N-1} du$.
- **Pulse Position Modulation (PPM):** Παλμοί σε διαφορετική θέση στο χρόνο.
- **Pulse Duration Modulation (PDM):** Παλμοί διαφορετικής διάρκειας. Τα σήματα δεν είναι ορθογώνια.
Χρήση σε οπτική αποθήκευση δεδομένων (π.χ. **CD**).

Κυκλικοί Αστερισμοί (Circular Constellations) – MPSK

- Τα σήματα του αστερισμού τοποθετούνται επάνω σε κύκλο ακτίνας $\sqrt{\mathcal{E}_x}$, και σε ίσες μεταξύ τους αποστάσεις. $N = 2$.
- Μόνο η φάση των σημάτων διαφέρει $\Rightarrow$ MPSK κατάλληλη για διαμόρφωση σε κανάλια με μη γραμμική παραμόρφωση πλάτους (π.χ. κανάλια διαλείψεων).
- NNUB: $P_e < 2Q \left[\frac{\sqrt{\mathcal{E}_x} \sin \frac{\pi}{M}}{\sigma} \right]$.

PAM και QAM

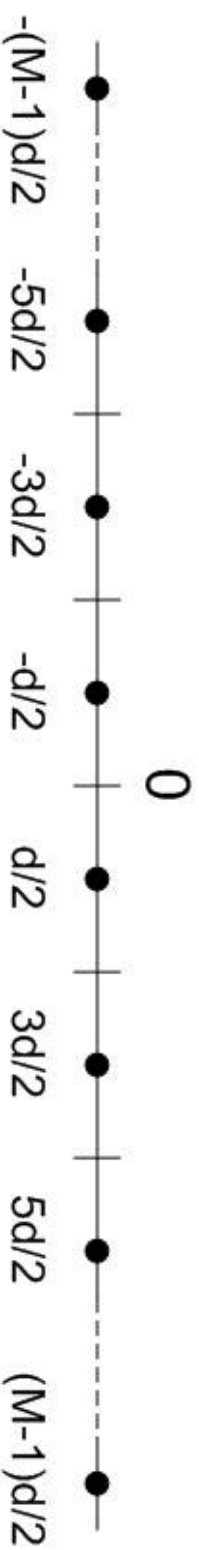

- Το κανάλι Προσθετικού Λευκού Γκαουσιανού Θορύβου (AWGN)
- Πιθανότητα Σφάλματος στο Κανάλι AWGN
- Κατηγορίες Αστερισμών
- **PAM και QAM**
  - Cioffi Ch. 1

Διαμόρφωση Πλάτους Παλμού

Pulse Amplitude Modulation – PAM

- $N = 1$ διάσταση. M σύμβολα $\Rightarrow \log_2 M$ bits /μετάδοση.
- Συνήθως $\phi(t) = \frac{1}{\sqrt{T}} \text{sinc}\left(\frac{t}{T}\right)$ ή raised cosine.
- $d_{\min} = d$.

- Με πρόξενς (βλ. π.χ. Cioffi Ch. 1):

$$\mathcal{E}_x = \bar{\mathcal{E}}_x = \frac{d^2}{12} [M^2 - 1]$$

$\Rightarrow$

$$d = \sqrt{\frac{12\mathcal{E}_x}{M^2 - 1}}$$

$$\Rightarrow M = \sqrt{\frac{12\mathcal{E}_x}{d^2} + 1} \Rightarrow$$

$$b = \log_2 M = \frac{1}{2} \log_2 \left(\frac{12\mathcal{E}_x}{d^2} + 1 \right)$$

Pulse Amplitude Modulation – PAM (2)

- $\mathcal{E}_x(b+1) = 4\mathcal{E}_x(b) + \frac{d^2}{4}$. Για αποκύντως μεγάλες τιμές του b απαιτείται 4πλάσια ενέργεια (~ 6 dB επιπλέον) για τη μετάδοση ενός επιπλέον bit.
- Υπολογισμός πιθανότητας σφάλματος:
  - Για τα $M - 2$ σωστικά σημεία: $P_{c|i} = 1 - 2Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)$.
  - Για τα 2 εξωτερικά σημεία: $P_{c|i} = 1 - Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)$.
  - Επομένως, $P_e = \frac{M-2}{M}\left(1 - 2Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)\right) + \frac{2}{M}\left(1 - Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)\right) = 1 - 2\left(1 - \frac{1}{M}\right)Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right) \Rightarrow P_e = \bar{P}_e = 2\left(1 - \frac{1}{M}\right)Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right) < 2Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)$
- Η προσέγγιση (NNUB) γίνεται πιο ακριβής καθώς $M \rightarrow \infty$.
- Με χρήση σχέσεων της προηγούμενης διαφάνειας,

$$P_e = 2\left(1 - \frac{1}{M}\right)Q\left(\sqrt{\frac{3}{M^2 - 1}}\text{SNR}\right)$$

Pulse Amplitude Modulation – PAM (3)

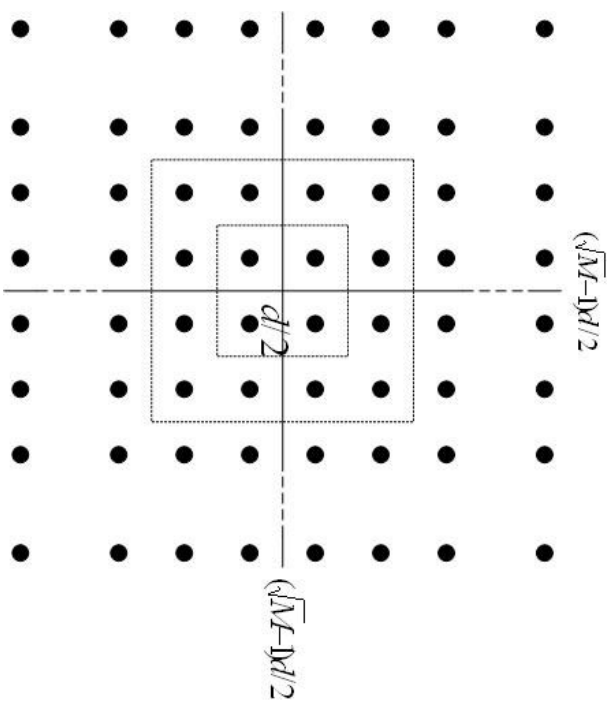

Στον πίνακα (βλ. επίσης Cioffi Ch. 1) έχει υπολογιστεί ο απαιτούμενος SNR για σταθερή $P_e = 10^{-6}$ και διαφορετικό αριθμό bits/μετάδοση. Επίσης, έχει υπολογιστεί η τιμή του SNR η οποία απαιτείται ώστε η χωρητικότητα του καναλιού AWGN να ισούται με b bits/μετάδοση. Παρατηρούμε ότι η διαμόρφωση PAM για $P_e = 10^{-6}$ έχει απώλειες περίπου 9 dB σε σχέση με τη βέλτιστη διαμόρφωση με την οποία επιτυγχάνεται ρυθμός μετάδοσης ίσος με τη χωρητικότητα του καναλιού.

b	M	$P_e = 10^{-6}$ για $\frac{d}{2\sigma}$ [dB]	SNR [dB]	αύξηση του SNR [dB]	$2^{2b} - 1$ [dB]
1	2	13.53	13.53	–	4.77
2	4	13.69	20.68	7.15	11.76
3	8	13.75	26.97	6.29	17.99
4	16	13.77	33.06	6.09	24.07
5	32	13.78	39.10	6.04	30.10
6	64	13.79	45.14	6.04	36.12

Διαμόρφωση Πλάτους με Ορθογωνισμό Φάσης Quadrature Amplitude Modulation – QAM

- Γενίκευση της PAM σε $N = 2$ διαστάσεις.
- Στο σχήμα απεικονίζεται ο αστερισμός Square QAM (SQ-QAM) ο οποίος αντιστοιχεί σε ζυγό αριθμό bits b .

Quadrature Amplitude Modulation – QAM (2)

- Ως συναρτήσεις βάσης συνήθως χρησιμοποιούνται οι $\phi_1(t) = \sqrt{\frac{2}{T}} \text{sinc}\left(\frac{t}{T}\right) \cos(2\pi f_c t)$ και $\phi_2(t) = \sqrt{\frac{2}{T}} \text{sinc}\left(\frac{t}{T}\right) \sin(2\pi f_c t) \rightarrow$ ζωνοπερατή (bandpass) μετάδοση.

- Μέση ενέργεια αστερισμού SQ-QAM: Με πράξεις (βλ. π.χ. Cioffi Ch. 1), $\mathcal{E}_{M\text{-QAM}} =$

$$2\mathcal{E}_{\sqrt{M}\text{-PAM}} \Rightarrow$$

$$\mathcal{E}_{M\text{-QAM}} = d^2 \frac{M-1}{6}$$

$$\Rightarrow \bar{\mathcal{E}}_{M\text{-QAM}} = d^2 \frac{M-1}{12} \Rightarrow$$

$$d = \sqrt{\frac{6\mathcal{E}_x}{M-1}}$$

$$\Rightarrow M = \frac{6\mathcal{E}_x}{d^2} + 1 \Rightarrow$$

$$\bar{b} = \frac{1}{2} \log_2 \left(\frac{6\mathcal{E}_x}{d^2} + 1 \right) = \frac{1}{2} \log_2 \left(\frac{12\bar{\mathcal{E}}_x}{d^2} + 1 \right)$$

ίσο με την PAM (λογικό – γιατί;)

Quadrature Amplitude Modulation – QAM (3)

- $\mathcal{E}_x(b + 1) = 2\mathcal{E}_x(b) + \frac{d^2}{6}$. Για αποκούντως μεγάλες τιμές του b απαιτείται διπλασία ενέργεια (~ 3 dB επιπλέον) για τη μετάδοση ενός επιπλέον bit (ανά διδιάστατο σύμβολο).
- Υπολογισμός πιθανότητας σφάλματος:
  - Για τα 4 γωνιακά σημεία: $P_{e|i} = (1 - Q(\frac{d}{2\sigma}))^2$
  - Για τα $(\sqrt{M} - 2)^2$ εσωτερικά σημεία: $P_{e|i} = (1 - 2Q(\frac{d}{2\sigma}))^2$
  - Για τα $4(\sqrt{M} - 2)$ πλευρικά σημεία: $P_{e|i} = (1 - Q(\frac{d}{2\sigma}))(1 - 2Q(\frac{d}{2\sigma}))$
- Με πράξεις, $P_e = 2\bar{P}_e = 4 \left(1 - \frac{1}{\sqrt{M}}\right) Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right) - 4 \left(1 - \frac{1}{\sqrt{M}}\right)^2 \left(Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right)\right)^2$

$$\Rightarrow$$
- Το $\bar{P}_e < 2 \left(1 - \frac{1}{\sqrt{M}}\right) Q\left(\frac{d}{2\sigma}\right) = 2 \left(1 - \frac{1}{\sqrt{M}}\right) Q\left(\sqrt{\frac{3}{M-1}} \text{SNR}\right)$
- Το SNR είναι ανά διάσταση ($= \bar{\mathcal{E}}_x / \sigma^2$).
- Η προσέγγιση (NNUB) γίνεται πιο ακριβής καθώς $M \rightarrow \infty$.

Quadrature Amplitude Modulation – QAM (4)

Στον πίνακα (βλ. επίσης Cioffi Ch. 1) έχει υπολογιστεί ο απαιτούμενος SNR για σταθερή $\bar{P}_e = 10^{-6}$ και διαφορετικό αριθμό bits/μετάδοση. Επίσης, έχει υπολογιστεί η τιμή του SNR η οποία απαιτείται ώστε η χωρητικότητα του καναλιού AWGN να ισούται με b bits/μετάδοση. Παρατηρούμε ότι η διαμόρφωση QAM για $P_e = 10^{-6}$ έχει απώλειες περίπου 9 dB σε σχέση με τη βέλτιστη διαμόρφωση με την οποία επιτυγχάνεται ρυθμός μετάδοσης ίσος με τη χωρητικότητα του καναλιού.

$b = 2\bar{b}$	M	$\bar{P}_e = 10^{-6}$ για $\frac{d}{2\sigma}$ [dB]	SNR [dB]	αύξηση του SNR ανά bit [dB]	$2^{2\bar{b}} - 1$ [dB]
2	4	13.53	13.53	–	4.77
4	16	13.69	20.68	3.58	11.76
6	64	13.75	26.97	3.15	17.99
8	256	13.77	33.06	3.05	24.07
10	1024	13.78	39.10	3.02	30.10
12	2048	13.79	45.14	3.02	36.12

Παράδειγμα: Ψηφιακή Δορυφορική Εκπομπή (Cioffi 1.6.3)

- Διαμόρφωση: 4-QAM.
- 20 φέρονες, μεταξύ 12.2 και 12.7 GHz.
- Ρυθμός μετάδοσης συμβόλου (symbol rate): $\frac{1}{T} = 19.151$ MHz.
- Εύρος ζώνης: 24 MHz. Γιατί δεν είναι ίσο με $\frac{1}{T}$;
- Επομένως, ρυθμός μετάδοσης δεδομένων (data rate): $R = 38.302$ Mbps σε κάθε φέρονσα.
- Για τη μετάδοση video απαιτούνται περίπου 2-3 Mbps $\rightarrow$ έως 16 κανάλια ανά φέρονσα.
- Για τα αναλογικά κανάλια χρησιμοποιείται κανάλι 24 MHz. Επομένως, με την ψηφιακή μετάδοση έχουμε εξοικονόμηση φάσματος. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στη συμπίεση του video.
- Παρατηρήστε ότι ο ρυθμός μετάδοσης δεδομένων εξαρτάται από το εύρος ζώνης, αλλά δεν ισούται με αυτό. Η ισότητα ισχύει μόνο στην περίπτωση που στέλνεται 1 bit/μετάδοση.